

Uutta tietoa 10-markkasten vääreännöksistä

Kirjoitettuani artikkelin Järvisen väärentämistä 10-markkasista vuosilta 1930 ja 1931 Numismaatikossa 6/2005 sain parikin yhteydenottoa. Vuoden 1930 väärenteitä on olemassa ainakin puoli tusinaa tuntemien lisäksi, kaikki kuitenkin samaa tyyppiä kuin omani. Vaan sitten tuli postin mukana jymy-yllätys: 10 markkaa 1932! Valmistusmateriaali rahassa on ilmeisesti lyijy, ja raha on kulta- (tai pronssi-)värillä maalattu muistuttamaan aitoa värinsä puolesta. Raha painaa kokonaiset 11,64 grammaa, ja sen perusmetalli on pehmeää ja lyijyn väristä. Raha on muottiin valettu (erityisesti tunnuspuolella on noin kello seitsemässä nähtävissä selviä valun jäähmettymisjuovia. Raha on erityisesti reunoiltaan kärsinyt (johtuen pehmeästä valmistusmetallista) ja sen rihlaus on kotikutoisen näköistä. Lisäksi rahan tunnuspuolella on suuri naarmu.

Koska rahan pinta on paksun maalikerroksen peittämä, on vaikeaa sanoa, onko sen valmistuksessa käytetty samoja muotteja kuin



Järvisen vuoden 1930 tai 1931 rahoissa. Onko raha Järvisen aikaan-

saannos; rikosmuseon aineisto (katso artikkelin kappale ”Rikosmuseon mysteeri”) tukee tätä olettamusta. Toisaalta aiemmin esille tullee Järvis-kymppit ovat eri vuotta ja teknisesti huomattavasti parempia, joten varmuutta ei asiasta luonnollisestikaan ole. Tällä kertaa kyseessä oleva väärennös on kuitenkin niin keho verrattuna vaikkapa vuoden 1930 Järviseen, ettei ole sinänsä ihme, ettei niitä ole säilynyt – ilmitulon mahdollisuushan maalatulla lyijyrahalla on aivan eri luokkaa. Tämä raha ei kyllä todellakaan kestä lähempää tarkastelua ja siten sen kierrossa pysyminen olisi ollut pienoinen ihme. Rahan maali on hyvässä kunnossa, joten se on poistunut ilmeisesti kierrosta varsin nopeasti, eikä viranomaisten käsi ole sitä tavoittanut.

Rahan omistaja muuten jätti rahan myyntiin Vaasan seudun Numismaatikkojen seuraavaan huutokauppaan, eli se olisi kiinnostuneiden tavoiteltavissa.

Pyydänkin lukijoita jatkossakin ilmoittelemaan havainnoistaan – onko näkemäni vuoden 1932 väärenne ainoa lajissaan? Lisätietojen karttuessa jatkoa seuraa...

Jorma J. Imppola